

חֲלֹבּוֹת תְּשֵׁעה בְּאָבִ סִימָן תְּקַנֵּב

כיאורים ומוספים

מקום לומר שאין הפטור מחשיבות לתבשיל, שהבישול משנה במחות, וכן היה אפשר לומר שאינם מחשבים התבשיל לעניין שורה המפסקת, מימ' למעשה כיוון שigel כל פנים התבשיל אין לאכלם עם התבשיל אחר. ולפיכך אין לאכול בסעודה המפסקת גם חמאה וגם גבינה, או גם גבינה וגם שמנת, שהרי אף באותו מאכל בשאחד קשה ואחד רך נהשבר שני התבשילים (זהה מושיב לעיל בס"ק ח). והopsis, שמה שבתב הבהיר החיטב (ס"ק ח) שמותר לאכול גבינה וחמאה, הינו וואק זומן שמוורי החלב לא היו מושלים במכוור דבריהם אבל בזמנינו שהם מושלים נחשבים התבשיל, וכן הרוצה לאכול מוציאר חלב כדי להזק גוף לטעמ התערית יאכל אותו בשעה מוקדמת יותר, וב涑ודה המפסקת יאכל התבשיל אחר בלבד.

ולענין מרוח מובלש, כגון ריבבה, כשווכלו על הלחם אם מחשב התבשיל, ראה מה שכחנו בשעה י"ג להלן (ס"ק י"ה).

[משנה ב ס"ק יט]

ירירות צליין, פֶּלְן שֵׁם פְּבַשֵּׁיל עַלְיָקְנוּ.

(ט) אך דבר אפות כתוב הא"א (בוטשאטש) שאינו מחשב התבשיל לעניין זה ולכן יכול לאכול גם פת וום התבשיל באוויה טעהה, וכי דעת הגריח' קיבסקי (תורת המועדים ס"ק ג' ואות ב') ובשות' או ר' לעצין (ח"ג פ"ח תשובה ט) בתב, שכן יכול לאכול כמה מין עוגות בסעודה המפסקת, אך הוסוף שככל והוא שואולם כדי לשבעו מהם, אבל אסור לאוכל מהם לשם תעונג, וכשם שכחן הרמ"א לעיל (ס"א) שאין לאטול אחר טעdutoן צונן ומלה. מאידך, בשות' התערירות תשובה (ח"ג י"ט) כתוב שדר פשט שאין חלק בין שני התבשילים לשני מיני מאפה, וכך דעת הגריח' פיביגשטיין (מדוע ישוחן עמי 13), שמעתה דמשה עמי (תבט) שמאפה דין בתבשיל), ובשות' התערירות תשובה הוטיק. שאף אם לא דין את מיני המאפה בתבשיל, מימ' אין לאוכל מהם בסעודה המפסקת בין שהרגילות לאוכלם לתעונג וממילא צוריך להיות דים כדוגמ', וכשם המג'א [הובודדרבו במשגב] (ס"ק ו') שאין לאוכלם בסעודה זו משוט שהם מאכל חשוב שאוכלים לתעונג, או מבייח' צונן ומלה שכתב הרמ"א (ס"א) שאין לאוכלם אחר הסעודה כדי שייתנה בפרישות.

ונאכל שהושה בכלי ראשון אך בשחריר סולחת בהם, כתוב הא"א (תניינה) בהם, או בכלי שני אף בשחריר סולחת בהם, כתוב הא"א (תניינה) ראשון שהיד סולחת בהם ולא פסק הקילוח. אין הדבר מכך קליל'ה מחשב התבשיל, וכושפתק הקילוח כתוב (מהדור'ק) שהכל מותר.

[משנה ב ס"ק יט]

שאוכלים ביריעות בלבד ממשום אקלות^ט.

(ט) ועל מה שכחן הרמ"א לאכול וואק ביריעות קשות, בגין בהגנות הריב פרנקל (ס"ק ו') שכחבייצה אינה קשה אין בה סימן אבלות שהרי או רך הקילוח עגולה ואילו המאכל עצמו עדין גמוות, ורק ביצה קשה גם המאכל עצמו עגול.

[משנה ב ס"ק טו]

באנדר^ט. ואומר י"הו סעודה משעה באב'ו^ט.

(ט) ואף שהרמ"א כתוב רק אודות טבילה הפת באפר, הביא המועדר המשך במלואים עמוד 13

[משנה ב ס"ק ח]

וגם אין שמקה אלא בברור-קה^ט, ומן מלה ואפילו מזמן מרובה, כתוב לעיל (ס"י חקנא ס"ק סה) שיש בו שמה קצת. וכן בשום מה כתוב בתשובות חזות יאריך (ס"י קעה) שיש קצת שמה, ובאופןתו יוצאים ידי' חותם שמה טוב קצת. גם באכילת דבש, כתוב בשווית שבת הלוי חותם יומ טוב קצת. ולכן אפשר לצאת באכילת דבש, שבהם יש חותם יומי' והויסיף, שמה שאמרו שאין שמה אלא בשום מה, והינו שמה גמוות אבל קצת שמה יש גם במנויים אלו [לכן נהנו איסור אף באכילת מינויים אלו].

ולענין תחלפיبشر דמיורצים מטוה ובדוד, דעת הגריח' אלישיב (לקנות חכמה בין המצרים עמי 8, אשר האיש ח"ג פ"ע אות י') שמותר לאוכלם בסעודה המפסקת, אך נחשבים התבשיל, ואין לאבול יhor איטם התבשיל נסוף ובהלכות ומונחי בין המצרים (עמ' קב העי) כתוב שהוא תלוי בשני הטעמים המובאים בmansib להלן (ס"ק ז) לאסור דבש, שהרי הם מחשבים כמנבל החשוב).

[משנה ב ס"ק יי]

ושמקה הוא לא איש באנדר-קה^ט.

(ט) וגאים פשתים כמו סדרנים וכו', רעת הגריח' אלישיב (הילכת והנחות בין המצרים עמי 14, ואשרו האיש ח"ג פ"ע אות יב) שמותר לאוכלם, שהדרים שנגנו לאסור אכילתם בסעודה זו והם רק דגים חשובים.

[משנה ב ס"ק ח]

שאחד בילחו עבה ואחד בילחו רבקה^ט.

(ט) ולאכול ביצים העשוויות ברדים שעונות בגון חביתה או ביצה קשה או ביצה עיקן, כתוב בשווית או ר' לעצין (ח"ג פ"ח תשובה א) שככל סוג נחשב לתבשיל אחר, וכן אין לאכול משני הסוגים. ואף לאבול ביצה רכה וביצה קשה, כתוב המכן איש חי (שנה א פר' דברים אות יט) שנטהפכו כוה אהרוןם, וכן אין לאכול את שתחים בסעודה המפסקת. מאידך, החורות חיים (סופה, ס"ק ד) כתוב שפשט לו شبיצה רכה וקשה שני יחותם התבשילים, בין שמעו שמקה שבקדירה אחת חלק מהביצים קשות וחולק.

[משנה ב ס"ק י]

בצלים וביצים באנדר-קה^ט וכור, נקרא שתי נבשילין^ט.

(ט) ואך אם רק דרכו בכף, ודרכו שאר האנשים לבשל כל דבר בנפרד, כתוב הק החרום (ס"ק כג) שוחללים אחר מונדו ומחשב התבשיל אחד. ורבירם שהריך לבשלם גם בנפרד וגם ביצור, כתוב בשווית או ר' לעצין (ח"ג פ"ח תשובה א) שמחשובים כמאכל אחד, וכן תבשיל המשויע מעביבות וביצים נטשוקהו ונחשב התבשיל אחד, אף שרך לבשל עגבניות למם וביצים למם, בין שהריך גם לבשל את שניהם יחד.

(ט) אכן מאכל שתמיד נאכל עב מילוי וכogen בלביצ'עס ממולא בגבינה, כתוב הערכ' השולחן (ס"ה) שנחשב מאכל אחד [אך על פי שריגלים לאכול את המילוי בפני עצמו].

[משנה ב ס"ק יא]

גוגן חלב שנטבפלל^ט.

(ט) ולענין אם חלב מבושל נקרא התבשיל, ראה מה שכחנו לעיל (ס"ק ד).

ולענין רוב מוציאר החלב, המוחקים, שעוברים היום תחלה של פטולו, כתוב בשווית או ר' לעצין (ח"ג פ"ח תשובה ב) שאמנם היה

מילואים הלכות תשעה באב סימן תקנא המשך מעמוד קודם

בשבת עצמה ולא במנין זה שהוא עדרין חול, אף שלגבות את הבגר לכבוד שבת. מאידן, דעת הגורץ קוריין (אלין עמ' ח'ים מס' 89, בית הכנסת דברי שיר) שאף בעבר שבת מכוון שלובש את הבגר הזה לכבוד שבת נשכ' בזכר שבחת רכל לבך שהחומר מזד שלבלבשו אפיקלו שעדרין לא קויבל עליו את השבת. דעת הגורץ קייפטקי (מים חיים שם) שמותר לבך שהחומר רק אהרו שקיבל את השבת. וראה לעיל (סיק מה) דעת הגורץ ואנרג' לעצין המנהג בארץ ישראל. (120) אך כשלל תשעה באב בשבת, דעת הגורץ פינישטיין (משמעותה דמשה עמי תבה) שאין מברכים שהחומר.

אין מברך שהחומר כמו שבכתב במשניב ליעיל (ס"י כב ס"ק א), ולשין קביה טלית מורהש החדרש אב, ראה מה שבתבנו לעיל (ס"ק מה). (119) ולכן מי שיש לו בגד הרש שעריך לבך שהחומר על בישתו כתב לעיל (ס"ק מה) שיטול ללבשו בשבתו שבין המחרים עד ראש וחדרש. וראה לעיל (ס"ק ז) מה שבתבנו לעצין לבישת ניר הרש בשבת שבתשעת הימים אף למקלים ללבוש מוכרכ'. וכשהובש את הבגר החדרש בשבת, האם מותר לו לבך שהחומר נם קודם שקודש הוות, וכן בשעה שהולך בערב שבת לביות הכנסת לתפילה המנחה, בתשובה ריב"א (ארוח ס"י ב) כתוב שלא הדקל אלא

הלכות תשעה באב סימן תקנא תקנוב המשך מעמוד 56

shall בו בברור תין, אסורם בהם בטעהה זו (הלכות ומחייבין בין המקרים עמי צעט).

ושניבר ס"ק ז
ויאן לששות שכרכ'.

(4) לשוני שתית קפה והתה הביא השערת תשובה (ס"ק א) שהחומרזיך ברכחה כתוב שאף שבource אמתה אשר לשותות קפה או תה בטעהה המפסקת, המנהג הפשט בארץ ישראל ומוצרם בכל הגלילות לשותות קפה, שכן שיכו שלדים לשתוות חמוץ, ואפיקלו העניות רניילים וכן אין בשתיותו משות דrink שורה ונוגה והויסקי. שאף אין לאstor את שתיתותם מעתם מטענים שנחשבים כמשקה מבושל, וגם אין כבר אבל התבשיל אחר הורי יש כאן איסור אכילת שער ובישולים, בין שאטום רוק אכילת שני/behalot שער ולא שתית משקין מטושלים, ועוד. משקה שהחומרזיך או הרתחחו לא נקרא התבשיל (אמנם מבשניב להלן (ס"ק יא)) והוכר ברוגמא לדבר שנותן אף לאוכלו כי חלב שבתבשיל, ומטעמו שאף משקאות נחשבים בתבשיל. אכן, דעת הגורץ קמייניצקי (קובץ הלכות בין המערדים עמי ר' ר'ת) שאין כוונת המשניב בזה אלא להביא דוגמא בعلמא לבר שאכלן חף, לא להחשב את החלב לתבשיל, ובפירוש למשר שבונות המשניב ליתבשיל מוחלט (הגוריי ניבירט), וכן דעת הגורץ אלישיב (לקנות הכמה עמי ג', הלכות בין המקרים עמי מט אוט ז' ואשרו האיש ח' עמי תפ').

ולענין שתית משקהות שיש בהם תעוג ניק קולח וכורו, הביא בשווית או ר' ליצין (ח'ג סי' ז' בה תשובה ב') שמדובר חמוץיק ברכחה המבו בא שער תשובה (הניל) שאין לשותה מיט מבושלים בקחה וורע גוד עט סוכב, בין שאין שדו שהירה העונג ונוגה עשרות ואין להתרIOR אלא במקומות חול, יש ללמדו שיש להימנע משקהות של תעוג כמו קולח וכורו, אך בשתיות מיט וגיגלים בחזרה שאין למגע, כמו שבתב המשניב להלן (ס"ק טה שאל ימעט בשתיות מיט מכפו הרוגל שלא תוקן לו התעוגת).

כלו שימושי עד קומי, אין צורך לקום בלבד, והיינו מהן החשובות שאמרם שכבבי עד תשעה באב שאומרים קומי. ויש אומרים מטו באב עד טר' באידר יקום, והנהוגים על פ' קבלה סוברים שעריך לקום תמיד.

סימן תקנוב

דין ערבע תשעה באב

[משניבר ס"ק א]

כני לנקודות אбелן) ולזבוך חרבן קביה ויצטער עליו¹⁴). (1) והטעם שאכילת שני חבשים ננדת לריבית האבל, כתוב הרין (תענית ג' א בודאי היידי) בין שאכילה בו הוא דrink החיבור, והראיש שם פיד' סי' ל' כתוב שהיא דרך בבד ותוונגה פראה משניבר להלן ס'ק יא). וראה ערד בא'א (בטאטשעש, ס'א ר'יה עד מנצח אדורות).

(2) וכל האוכל בשור או שורה יין בסעדיה והפספקת, כתוב בשועש למן (ס'י תקנד ס'כ'ה) שעליו הכתוב אומר זותה עונחת על עצמותם,

וראה מה שבתבנו לעיל (ס'י תקנא ס'ק נח).

[משניבר ס"ק ג]

סנו מניין דש'ס'ג.

(3) ובטעט איסור אכילת בשור תשיתית יין בטשודה זו, כתוב בבאדור הנראי (ס'י) בשם התרומות החשן עכטערה זו אנו נחשבים כאון שמוטו מוטל לפניו, וכשם שאין איסור בשור וין, אף בטעטה זו איסור בשור וין. ומכיון שאכילה בטשודה זו בכשר וין והוא מדיינה דגרא, כתוב הקב' החבירים (ס'ק ג') בשם הלברש, שאפיקלו במקומות שלא נהגו איסור בשור וין כל תשעת הדינים או בשבע שחל בזראה שועע לעיל (ס'י תקנא טש'ו) שהאיסור במקומות אלו הוא מחמת המבוגה, אסורים בטשורה זו, ומינעם זה אף חלה או يولדה, המותרים בתשעת הדינים או בשבע

הלכות תשעה באב סימן תקנא המשך מעמוד כט

קטנות (ח'ג סי' קל'ה). הביאו הকף החויים ס'ק לו) שמדובר הירושלמי יש ללמדו שיש קצת מצה לאכול סעודה מורה קודם כניסה הצום (וואה עד ברבריו בענין סעודה ו[] והמקור חיים (ס'א) כתוב שאף שכן שיחיב מודיענה לאכול סעודה המפסקת, אך מנהגם של ישראל תורה. וראה מה שבתבנו להלן (ס'ק כ').

בל' ח' (להగייח פלאני, סי' ז' אוט ב') בשם ספר לב מגן (רכ' נא ע"ז) שיש שמנהגム לאכול בסוף הסעודה ביצים מטובלות באפר, ואף הדשוי ההור פאת השולחן מערבת בין המחרים סי' א אוט ז) הביא מנגה זה (14) מקור דבריו שיש לנויר יהו סעודת תשעה באב' מדברי הירושלמי (ראה שעה'ץ (ס'ק יב) שהביא שכך היה מנהגו של רב. וכותב הhalbוטי

מילואים

הלבות תשעה באב סימן תקנב

המשך מעמוד קדום

וון אם מנייח דבר לישב עליו שאים גביה טפה, כתוב הקף החיים (סיק מ) שהרי זה כמו שיושב על גבי קרקע, ולכן אף מי שאינו חלוש יכול להניח קורתע עץ תחתיו שכן גביה טפה.

(16) ומיו שקשה לו הישיבה על הארץ גם על גבי כר, היבא הקף החיים (סיק ל') בשם מותריקש בספר ערך לחם, שלכל הפחות ישנה את מקומו הקבע לו.

[משניב ס"ק יט]

יש לענער שלא ישבו וכך'ו.

(17) ואיפיל אם ושבטים בחדר אחר, וביל שבל אחד ישב למה, כתוב היסוד ישבץ (שער שלכת שער סדור אשגב ג אוות ז) שכן זה הנחسب לקביעות ו/orאה שרע לעיל (סיק קס'ו סי' י), ומשניב לעיל (סיק קצג סיק כה'ג) וכן כתוב הקף החיים (סיק גור), והוסוף, שמהיות טוב ו/orהו שלא יחווראים אחר את השנו ו/orאה קבזה סי' דיה שתיאי) או שיטומינו עד שיבוך האחד ברכת המון.

ואף מי שלא צם בתשעה באב, מחמת בריאותו וכבדו, כתוב בשווי שבט הלוי (חזי סי' פט) שהלב נטה שם הוא מוחיב לאטול טעהה מפסקת, כיון שגם מאי שאוכל בתשעה באב ו/orה תענית עליה, במו שבtab החותם טופר בתשובה [זוכבאו דרבו ליקמן (סיק תקרן סי' טו)] שלא הותר לו אלא הנץך, ולא יותר. ועוד שבסעודה המפסקת יש דינב שיכול לקיים, כמו אסור שתי תבשילים ושיבת גבי קרקע, וכו'ו.

עד ברוש טורה מפסקת, ראה מה שכטבו להל' (ס'ק ס).

[משניב ס'ק יז]

אֲםָרְ קָלֵשׁ, זַכְלֵל קְנַעֲנִיתָנוּ שֶׁר מְתַקְּנוּוּ.

(19) ו/orה מה שהביא השערו תשובה (ס'ק ג) בשם הרבי זקף שם מחריש שער ארידה, מדברי הדקלה על היישוב על קרקע לא הפק הבני. ו/orבי הקף החיים (ס'ק לט) שדברים אלו לא נאמרו על גבי קרקע המוצעת אכנים, ומטעם היקן שאפשר יש להחמיר בות.

הלבות תשעה באב סימן תקנב

המשך מעמוד ל'

שהמנגה שכאת השבת אומרים 'ברוך המבריל', ומחליפים לבניין חול ובאים להחפכל.

ማיריך, הגרש דבלצקי מה השולחן חיב עמי שע) כתוב שאפשר למושך ללבוש בגד שבת אפילו עד אחר תפלה ערבית, ובאי שמנוגח החוריא היה להחליק גבירותיו לאחר אמרות 'ברכו, וחסיך, שאת קריית ייככה ואמרות הקינות ו/orאי שאן לומר בגביה שבת, וכיון שבדרך כלל אין אפשרות ליבור להחליק גבירותם לאחר שבאו לבית הכנסת, لكن הדריך הבוגנה שיאחרו את תפילה ערבית, ובזאת השבת באחותות רבנו (שב) הביא שאצל החוריא נהגו של המהפללים באו בגביה שבת, ולאחר ברכו הסירו געליהם אך נשארו בברדי שבת, ורק החוריא עצמו נכנס לחדרו הסמור לבית המדרש והחליף את הבגד העליון של שבת.

(9) ובויאר גוריין קרלייך (קרוא עלי מודע פ"ז הד' ג) שדבריו המשניב אומרים ודקה אכן שחלץ געליו אחר אמרות 'ברכו', ומסתמא אין מים מצוים בסמור לו ממש, ואם יחוור אחריהם עלול להפסיד את התפילה בעיבורו, ולכן מותר לו ליקוט דיוי בכל מודי דמנקי זוהי בדונת השעה'ץ בס'ק סט. אכן כמשמעותים מים בסמור לו, או שיש לו שהות ללבת למלוקותיהם, חייב ליטול ווקא במעט, כמו שכתב המשניב להמן ליקמן (ס'ק קצג הע' ג), לענין מי שבא מחריך מים כייפור וחלץ מגעליו ונגע בהם, שצורך ליטול במקומות שנגע בהם.

ושעה'ץ ס'ק טו

ענין ביטוק ר' בנטן אבןיהם פ' זעירן יט'ו.

(10) שם כתוב שצורך דוקא טילה במים ולא במדוי דמנקי. אמנם, במסניב שם (ס'ק לט) כתוב שהטעם שצורך דוקא מים וזה משומש רוח רעה, רעה, רעם (ס'ק מ'ג) כתוב שבחולץ מגעליו אין בו משומש רוח רעה אלא מושם נקירות בלבד ואם כן לאכואה דברי המגיא שהביא המשניב שצורך ליטול דיוי, אינם אמורים על חולץ מגעליה ו/orה לעניין.

שבשחטפלים במוציאי שבת אחר עצת הוכבבים יש להליץ את המגוללים רק לאחר אמרות 'ברכו', מימן המנega שכאת השבת אומרים 'ברוך המבריל בין קדוש לחול' וונעלים את מגעל תשעה באם, וכן באים לבית הבנשת.

מאייריך. ועת הגרשאי איעזרבך (ששיב' פ'כ'ח סי' קפט) שאין דברי המילא אמורים אלא בזמן שהחפכלו ערבית מעבד זם, שכן אסוציאות בחילצת הנעל עד לאחר ברכו, אבל בזמנינו שמחטפלים אהר עצת הוכבבים, ש להליץ הנעלים תיקח אחר [תוחיל] בין השמשות, ואם יש לו געלים מיוחדות לתשעה באב, ימוחץ בינו עד געת הגריש אלישיב' הלוות ומונגו בין המעריבים עמי קפ' הע' ג, ובויאר שברבר תשעה באב כשחוא באבלות בפרהסיא, ولكن חיבר להליץ על מנת לנוח. כתוב בשווית או ר' ליצין (חיז' מ'כ'ח תשובה ז), אך בתב שיעשה ואת באופן שלא יראה בעשרה לשם אבלות, בגין שיחלוץ על מנת לנוח.

ולענין החלפת גביה השבת לבניין זום חול, כתוב בשווית או ר' ליצין (שם) וכן דעת הגריש אלישיב' (אשר האיש חיז' פ'ע' אות ט) שאין

צרך להחליפה קודם עצת הוכבבים נאף שאת המגוללים דעתם שיש להשדר ביני השמשות, כמוואו לעיל), אך יעשה זאת מידי בזאת השבעה. וכן דעת הנירוש וזאנור (שבת הליל' שם), שאף הפסוקים

שהחומרו שלא להליץ את מגעליהם קודם אמרות 'ברכו', אין זה אלא לבם מגעלים שביהם ניכרת האבלות, אך לבוש בגדי זום חול אפשר גם קודם אמרות 'ברכו' וכפרט שלדעת הרומי לעיל (ס'ק תקנא סי' א) בשבעת חzon אין לבושים כל בורי שבת. אך אמר (קובץ מבית לר' שם

